

Sygn. akt : VU 630/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 27 marca 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 27 marca 2013r. odmówił J. M.prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z treścią art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia ustawy czyli w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

Przy czym wskazał, iż art. 184 ust. 2 ww. ustawy emerytury stanowi, że emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu Państwa).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się natomiast - na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia – pracownik (mężczyzna), który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, uzyskuje

prawo do emerytury jeżeli ukończył 60 lat, ma 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie uwzględniono mu do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w:

- (...) w B. od 1 stycznia 1976r. do 31 sierpnia 1986r., w tym od 1 stycznia 1976r. do 31 grudnia 1984r. na stanowisku mechanika napraw pojazdów i sprzętu ciężkiego i od 1 stycznia 1985r. do 31 sierpnia 1986r. na stanowisku spawacza gazowego – bowiem świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie zostało wystawione przez pracodawca ani przez jego następcę,

- (...) w J. od 3 września 1986r. do 30 czerwca 1992r. na stanowisku mechanika samochodowego – ponieważ na podstawie przedstawionych dokumentów nie można było ustalić charakteru pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca J. M. wnosząc o jej zmianę przez przyznanie mu prawa do emerytury.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że spełnił warunek przepracowania 15 lat w warunkach szczególnych, wykonywał bowiem w (...) w B. prace mechanika napraw samochodowych i sprzętu ciężkiego a następnie spawacza gazowego. Zaś w (...) w J. wykonywał napraw samochodów dostawczych, ciężarowych i sprzętu ciężkiego w kanałach remontowych.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

(...) urodził się (...)

Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał staż w łącznym wymiarze 29 lat, 5 miesięcy i 20 dni.

Nie jest członkiem OFE.

Wniosek o emeryturę złożył 20 marca 2013r.

Skarżoną decyzją z dnia 27 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. M. prawa do emerytury.

(bezsporne)

Wnioskodawca był zatrudniony w:

1. Kopalniach (...) w B. 11 lipca 1969r. do 31 sierpnia 1986r – początkowo jako ślusarz-praktykant, a od 15 lipca 1970r. na stanowisku ślusarza, od 1 stycznia 1972r. ślusarza remontowego, od 26 kwietnia 1973r. do 8 kwietnia 1975r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, od 2 maja 1975r. pracował na stanowisku ślusarza remontowego, a od 1 stycznia 1976r. do 30 kwietnia 1979r. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych i sprzętu ciężkiego, a od 2 maja 1979r. ślusarza remontowo-warsztatowego, zaś od 1 stycznia 1985r. do 31 sierpnia 1986r. jako spawacz gazowy.

Od 1970r. wnioskodawca, będąc zatrudniony na stanowiskach ślusarza, ślusarza remontowego oraz mechanika napraw pojazdów samochodowych i sprzętu ciężkiego oraz ślusarza remontowo-warsztatowego - pracował przy remontach koparek, ładowarek, spycharek, ciężkich samochodów technologicznych do przewożenia urobku. Ważyły one do 24 ton i przewoziły do 27 ton urobku. Urządzenia te były naprawiane na placu przed biurem, ok. 500 m od wyrobiska. Jeśli nie mogły być transportowane, ich naprawa odbywała się na miejscu w wyrobisku. Najczęstsze naprawy dotyczyły wymiany dętek z kół. Te prace odbywały się na placu przed biurem. Tam znajdował się niewielki

„kantorek”, w którym mechanicy składali narzędzia i tam dokonywali takich napraw jak wymiana dętek. Przy czym połowa napraw, które wykonywał wnioskodawca odbywała się w wyrobisku a połowa na placu.

Od 1 stycznia 1985r. do 31 sierpnia 1986r. wnioskodawca będąc zatrudniony na stanowisku spawacza wykonywał również prace spawalnicze przy remontach i naprawach ciężkiego sprzętu pracującego w tym zakładzie.

dowody:

- akta osobowe: podanie o przyjęcie do pracy, umowa o pracę z 11.07.1969r., angaże

- akta kap. początkowego: świadectwo pracy k.2-3,

- zeznania świadków:

J. N. 00:14:26-00:27:47, S. W. 00:35:45-00:46:42

- wyjaśnienia wnioskodawcy 00:46:42-01:02:18

2. (...)Ośrodku (...) w J.- od 3 września 1986r. do 30 czerwca 1992r. (5 lat, 9 miesięcy i 28 dni) na stanowisku mechanika samochodowego. Zajmował się naprawami ciężkiego sprzętu takiego jak; koparki, samochody ciężarowe, dźwigi, autobusy. Samodzielnie zajmował się przede wszystkim przeglądami tych pojazdów, wymiana olejów, badaniem zbieżności. Ponadto naprawiał tylne mosty, sprzęgła, silniki, skrzynie biegów. Prace te wykonywane były przez wnioskodawcę w kanale remontowym.

W zakładzie był jeden długi kanał remontowy. Przebiegał on przez całą halę i jednorazowo mieścił dwa duże pojazdy. Pomagał mu przy niektórych pracach kierowca naprawianego pojazdu. Były prace wykonywane przez wnioskodawcę codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sporadycznie zdarzało się, że niektóre prace np. regulację silnika czy zaworów wnioskodawca wykonywał poza kanałem remontowym.

dowody:

- akta osobowe (kserokopie w aktach emerytalnych k.27-53))

- zeznania świadków: S. K. 00:03:22-L. P. 00:28:05-00:35:45

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia ustawy czyli w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych,

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

Przy czym art. 184 ust. 2 ww ustawy stanowi, że emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu Państwa).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się natomiast - na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie wydania decyzji przez ZUS wnioskodawca miał ukończone 60 lat i wymagany okres zatrudnienia 25 lat, nie był członkiem OFE.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia tego warunku, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że przedłożone przez wnioskodawcę zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w (...) zawierają nieprawidłowe dane dotyczące kwalifikacji wykonywanej przez niego pracy i podstawy prawnej zaś akta osobowe z zatrudnienia w (...) w J. nie mogą stanowić podstawy uznania tego okresu.

Natomiast według wnioskodawcy te okresy zatrudnienia winny zostać uznane za okresy pracy w szczególnych warunkach w (...) w B. prace mechanika napraw samochodowych i sprzętu ciężkiego a następnie spawacza gazowego. Zaś w (...) w J. wykonywał napraw samochodów dostawczych, ciężarowych i sprzętu ciężkiego w kanałach remontowych.

Z treści § 21 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wynika, że jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury. W świetle natomiast § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W świetle ugruntowanych już poglądów wyrażanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, powyższe ograniczenia dowodowe obowiązują jedynie w postępowaniu przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów pracy w szczególnych warunkach także w oparciu o inne dowody” (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84). W orzeczeniu z dnia 27 maja 1985r. (III UZP 5/85) Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że „w postępowaniu odwoławczym przed (...) okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Z kolei w uchwale z dnia 10 marca 1984r. Sąd Najwyższy orzekł, że „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (...) mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy” (III UZP 6/84).

Wnioskodawca przedstawił dowody (akta osobowe oraz zeznania świadków, które potwierdziły szczególny charakter wykonywanej przez niego pracy w państwowym Ośrodku (...) w J. od 3 września 1986r. do 30 czerwca 1992r. Dokumenty zawarte w aktach osobowych (umowy o pracę, angaże) w powiązaniu z treścią złożonych przez świadków S. K. i L. P. zeznań, zgodnie i jednoznacznie wskazują, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych – ujętych w wykazie A dział XIV pkt 16 załącznika nr 1 do rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) w sprawie stanowisk pracy, na których

wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w okresach. Okres ten w wymiarze 5 lat, 9 miesięcy i 28 dni jest niewystarczający do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury.

Sąd bowiem nie uwzględnił jako okres pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) w B.. Wnioskodawca nie wykonywał bowiem w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Jak sam wyjaśniał i potwierdzają to słuchani w sprawie świadkowi J. N. i S. W. – wnioskodawca wykonywał w tym czasie prace polegające na remontach ciężkiego sprzętu pracującego w wyrobiskach przy wydobywaniu i transporcie surowców skalnych – ale połowę tych obowiązków wykonywał na miejscu bezpośrednio przy wydobyciu tych surowców a drugą połowę czasu napraw i remontów dokonywał przy warsztacie, na placu przed biurem. Nie była to więc praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu ujęta w ww. Wykazie A dział XIV poz. 25 – tj. bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz praca budowlano-montażowa i budowlano-remontowa na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W związku z powyższym sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie